

UCHWAŁA NR 241/3356/18
ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO

z dnia 13 lutego 2018r.

w sprawie przyjęcia „Sprawozdania za lata 2016 – 2017 z realizacji Programu udroźnienia wód płynących dla celów rybactwa w województwie lubuskim na lata 2005 – 2020”

Na podstawie art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2017 r., poz. 2096 z późn. zm.), uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Sprawozdanie za lata 2016 – 2017 z realizacji Programu udroźnienia wód płynących dla celów rybactwa w województwie lubuskim na lata 2005 – 2020”, w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały, celem przedstawienia Sejmikowi Województwa Lubuskiego.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Marszałkowi Województwa Lubuskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

MARSZAŁEK WOJEWÓDZTWA

Elżbieta Anna Polak

Stwierdzam zgodność
z projektem uchwały

08.02.2018r.

Dziwon

EXTRAKT DEPARTAMENTU
ROLNICTWA, LEŚNICTWA I TURYSTYKI
RYBACTWA I WODNIAŃSTWA

Województwo Lubuskie
Kozieja

Lubuskie
Warte zachodu

Zarząd Województwa Lubuskiego

Sprawozdanie za lata 2016 - 2017

**z realizacji Programu udroźnienia wód płynących dla celów
rybactwa w województwie lubuskim na lata 2005 – 2020**

OPRACOWAŁ:

**Wydział Zasobów Przyrodniczych – Departament Rolnictwa, Zasobów Naturalnych, Rybactwa
i Rozwoju Wsi**

LUTY 2018 r.

„Program udrożnienia wód płynących dla celów rybactwa w województwie lubuskim na lata 2005 – 2020” został przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Lubuskiego nr XXVII/199/2005 z dnia 21 marca 2005 roku. Celem Programu jest odtworzenie populacji cennych gospodarczo ryb dwuśrodowiskowych i minogów w ciekach województwa lubuskiego poprzez przywrócenie tym gatunkom warunków swobodnej migracji, przy równolegle prowadzonych zarybieniach gatunkami ryb wędrownych (głównie certy, łososia, troci wędrownej). Zrealizowanie założonych celów powinno być osiągnięte do 2020 roku m. in. poprzez inwestycje polegające na usuwaniu przeszkód na rzekach lub/i inwestycje polegające na budowie przeprawek dla ryb.

Przez dwunastoletni okres trwania „Programu” tj. od 2005 roku do 31 grudnia 2017 r. zrealizowano następujące inwestycje:

- przeprawka „Przysieka” na rzece Nysa Łużycka – inwestor PGE Energia Odnawialna Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie Oddział ZEW Dychów (zwany dawniej: Zespołem Elektrowni Wodnych Dychów S.A.) - inwestycję zrealizowano w latach 2004 – 2006 z własnych środków finansowych Spółki;
- przeprawka „Bukówka” na rzece Nysa Łużycka (2007 rok) - inwestor PGE Energia Odnawialna Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie Oddział ZEW Dychów, inwestycja w 100 % sfinansowana ze środków Sektorowego Programu Operacyjnego „Rybołówstwo i przetwórstwo ryb 2004 – 2006”;
- przeprawka dla ryb na rzece Bóbr w miejscowości Leszno Dolne – inwestor Pure Energy Poland Eugeniusz Turkowski Sp. k. z siedzibą w Olsztynie, wybudowana w latach 2009-2010 z własnych środków finansowych;
- dwie przeprawki na Kanale Łacza i na Kanale Strużyna w miejscowości Czerwieńsk, które wybudowane zostały w ramach inwestycji pod nazwą „Zbiorniki małej retencji gm. Czerwieńsk - Zbiornik Strużyna, Zbiornik Czerwieńsk”, zrealizowanej w latach 2010 – 2011 przez Lubuski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Zielonej Górze (źródło finansowania: środki finansowe uzyskane w ramach „Programu dla Odry 2006”, Lubuskiego Regionalnego Programu Operacyjnego, budżetu Województwa Lubuskiego oraz Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej);
- przeprawka na rzece Szprotawa w miejscowości Wiechlice, wybudowana w latach 2010 – 2013 w ramach inwestycji pod nazwą „Budowa elektrowni wodnej na rzece Szprotawa w Wiechlicach” (źródło finansowania: środki finansowe uzyskane w ramach Lubuskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007 – 2013 oraz własne środki inwestora tj. Przedsiębiorstwa Energetycznego Mirosław Gąsik);

- przepławka dla ryb na rzece Bóbr w miejscowości Leszno Górne, wybudowana w latach 2011 – 2012, której inwestorem był Merol Power Polska Sp. z o.o.;
- przepławka „Zielisko” na rzece Nysa Łużycka zrealizowana w latach 2011 – 2012 z własnych środków finansowych PGE Energia Odnawialna Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie Oddział ZEW Dychów;
- przepławka dla ryb na rzece Bóbr w miejscowości Dziećmiarowice zrealizowana w 2010 roku – inwestorzy: Tadeusz Wawrzykowski, Bolesław Kossowski, Adam Jakimowicz;
- przepławka dla ryb na rzece Bóbr na granicy miejscowości: Szprotawa – Iława, która wybudowana została w latach 2010 – 2014 przez inwestora PPHU „FENIX” Izabela Wesołowska;
- przepławka dla ryb „Gorzupia” na rzece Bóbr – inwestor PGE Energia Odnawialna Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie Oddział ZEW Dychów. Inwestycje zrealizowano z własnych środków finansowych w latach 2013 – 2014;
- przepławka dla ryb „Sobolice” na rzece Nysa Łużycka zrealizowana w latach 2013 – 2015 z własnych środków finansowych PGE Energia Odnawialna Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie Oddział ZEW Dychów;
- dwie przepławki dla ryb na rzece Biała Woda w okolicy miejscowości Rejów, wybudowane w ramach inwestycji pod nazwą „Rzeka Biała Woda - etap I - odbudowa i rekonstrukcja rzeki w km 0+000 - 11+492”, zrealizowanej w latach 2014 – 2015 przez Lubuski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Zielonej Górze (źródło finansowania: Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 - 2013 oraz budżet Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego);
- przepławka dla ryb na rzece Bóbr na Stopniu Wodnym Żagań II, wybudowana w latach 2014 – 2016 ze środków własnych PGE Energia Odnawialna Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie Oddział ZEW Dychów;
- 3 przepławki dla ryb na Kanale Stara Warta na obszarze Parku Narodowego „Ujście Warty” zrealizowane w latach 2016 – 2017 w ramach realizacji zadań ochronnych Parku Narodowego „Ujście Warty” - inwestycja współfinansowana z Programu Europejskiego LIFE+ oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Wyżej wymienione przepławki dla ryb zostały przedstawione w tabeli stanowiącej załącznik do niniejszego sprawozdania.

Obecnie PGE Energia Odnawialna SA Oddział ZEW Dychów w Dychowie buduje przepławkę dla ryb na Stopniu Wodnym Krzywaniec i na Stopniu Wodnym Gryżyce. Przewidywany termin ukończenia prac

związanych z ich budową to rok 2018. Ponadto inwestor ma w planach wybudowanie przepławek dla ryb na obiektach następujących stopni wodnych: Raduszec Stary i Żarki Wielkie.

W dalszym ciągu na etapie postępowania administracyjnego są inwestycje rozpoczęte w 2014 roku, należą do nich:

- budowa przepławki dla ryb przy Małej Elektrowni Wodnej „Sądów” na rzece Pliszka (gmina Cybinka) – inwestor: Pan Andrzej Kotwicz – Gilewski;
- inwestycja mająca na celu zmianę użytkowania istniejącego dwururowego przepustu z odłówką i węgornią w miejscowości Skoki (gmina Międzyrzecz) na małą elektrownię wodną z przepławką dla ryb na rzece Paklica – inwestor: „Małe Elektrownie Wodne” Sp. z o.o. z siedzibą w Miedzichowie.

W roku 2014 została podpisana umowa o udzielenie dotacji na realizację zadania pn.: „Czynna ochrona siedlisk włośnienniczek i udrożnienie korytarza ekologicznego zlewni rzeki Drawy w Polsce”, którego beneficjentem koordynującym jest Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie. W ramach działań tego projektu planuje się m. in. przebudowanie przepławki na EW Kamienna oraz budowę zapory przeciwerozyjnej dla ochrony włośnienniczek przy ujściu rzeki Suchej do Drawy wraz z budową bystrotoku na Drawie. Projekt realizowany w 50 % ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Realizacja założeń programu wymaga podjęcia działań towarzyszących, mających na celu przywrócenie lub zwiększenie populacji ryb dwuśrodowiskowych. Udrożnienie cieków musi być poparte akcją zarybieniową, którą prowadzi przede wszystkim Polski Związek Wędkarski Okręg w Zielonej Górze oraz Polski Związek Wędkarski Okręg w Gorzowie Wielkopolskim.

Polski Związek Wędkarski Okręg w Gorzowie Wielkopolskim prowadzi coroczne zarybienia rybami dwuśrodowiskowymi. W roku 2016 przeprowadził zarybienia rzeki Noteci narybkiem jesiennym certy (Vimba vimba) w ilości 4 560 sztuk, a w roku 2017 w ilości 4 440 sztuk. Ponadto w 2017 roku narybkiem jesiennym certy zarybiono rzekę Wartę w ilości 23 760 sztuk, rzekę Drawę w ilości 3 000 sztuk oraz rzekę Odrę w ilości 6 300 sztuk. Oprócz zarybień certą Polski Związek Wędkarski Okręg w Gorzowie Wielkopolskim przeprowadza coroczne zarybienia smoltem troci wędrownej (*Salmo trutta morpha trutta*). W latach 2016 – 2017 do rzeki Odry trafiło 6 300 sztuk rocznie, a do rzeki Warty 5 400 sztuk rocznie ryb tego gatunku. Ponadto w omawianych latach przeprowadzono zarybienia rzeki Drawy narybkiem letnim troci wędrownej w ilości 11 500 sztuk rocznie.

Również Polski Związek Wędkarski Okręg w Zielonej Górze kontynuował w latach 2016 i 2017 zarybienia certą. W roku 2016 PZW Okręg w Zielonej Górze wprowadził 13 000 sztuk narybku jesiennego tego gatunku, natomiast w roku 2017 zarybił rzekę Odrę w ilości 5 000 sztuk, a rzekę Nysę Łużycką w ilości 4 000 sztuk.

Ponadto użytkownicy obwodów rybackich położonych w dorzeczu rzeki Odry corocznie przeprowadzają zarybienia materiałem zarybieniowym różnych sortymentów węgorza. Do wód użytkowanych przez PZW Okręg w Gorzowie Wlkp. w roku 2016 trafiło 375 kg narybku węgorza. W roku 2017 Okręg zarybił rzekę Wartę i rzekę Odrę narybkiem węgorza o łącznej masie 402 kg. Natomiast Polski Związek Wędkarski Okręg w Zielonej Górze w roku 2016 wprowadził 140 kg narybku węgorza, a w roku 2017 zarybił m. in. zlewnię rzeki Odry, Obrzycy, Bobru, Nysy Łużyckiej, Pliszki, Ilanki oraz kanału Konotop narybkiem węgorza o łącznej masie 90 kg.

W poprzednich latach sprawozdawczych tj. 2005-2015 na budowę przepławek dla ryb można było pozyskać finansowanie z Programu Operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007 - 2013” (PO Ryby 2007 - 2013) oś priorytetowa 3: „Środki służące wspólnemu interesowi oraz z osi priorytetowej 4: „Zrównoważony rozwój obszarów zależnych od rybactwa”. Ponadto była możliwość realizacji tych przedsięwzięć w ramach: „Programu Małej Retencji Województwa Lubuskiego”, Lubuskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007 - 2013, „Programu dla Odry 2006” oraz Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

„Program udrożnienia wód płynących dla celów rybactwa w województwie lubuskim na lata 2005 – 2020” dotyczy budowy przepławek, przeróbki lub likwidacji ok. 130 urządzeń hydrotechnicznych na 29 rzekach i kanałach. Do końca 2017 roku, po dwunastu latach istnienia *Programu*, wybudowano łącznie osiemnaście przepławek dla ryb, co daje średnią roczną 1,5 przepławki / rok. Na budowę oraz modernizację budowli hydrotechnicznych decydują się m. in. użytkownicy elektrowni wodnych, inwestorzy zamierzający budować nowe stopnie wodne, jak również organy i służby ochrony przyrody tj. regionalne dyrekcje ochrony środowiska i dyrekcje parków narodowych. Finansowanie inwestycji związanych z budową oraz remontem obiektów hydrotechnicznych w omawianym okresie (2016-2017) realizowane było w ramach środków własnych oraz funduszy zewnętrznych (Fundusz Leśny, NFOŚiGW, LIFE+).

Obecnie finansowanie inwestycji polegających na budowie i remoncie obiektów hydrotechnicznych w granicach województwa lubuskiego realizowane jest w ramach środków własnych właścicieli obiektów oraz funduszy zewnętrznych takich jak: Fundusz Leśny, NFOŚiGW czy LIFE+.

Załącznik do „Sprawozdania za lata 2016 - 2017 z realizacji Programu udrożnienia wód płynących dla celów rybactwa w Województwie Lubuskim na lata 2005 – 2020”

<i>Lp.</i>	<i>Rzeka</i>	<i>Miejscowość / Nazwa budowli hydrotechnicznej, na której zlokalizowana jest przepławka dla ryb</i>	<i>Inwestor</i>	<i>Lata realizacji inwestycji</i>	<i>Finansowanie inwestycji</i>
1.	Nysa Łużycka	„Przysieka”	PGE Energia Odnawialna Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie Oddział ZEW Dychów	2004 - 2006	środki własne Spółki
2.	Nysa Łużycka	„Bukówka”	PGE Energia Odnawialna Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie Oddział ZEW Dychów	2007	program operacyjny „Rybołówstwo i przetwórstwo ryb 2004 – 2006”
3.	Kanał Łącza	Czerwieńsk	Lubuski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Zielonej Górze	2010 - 2011	„Program dla Odry 2006”, LRPO, budżet Województwa Lubuskiego
4.	Kanał Strużyna	Czerwieńsk	Lubuski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Zielonej Górze	2010 - 2011	„Program dla Odry 2006”. LRPO na lata 2007 - 2013, budżet Województwa Lubuskiego
5.	Szprotawa	Wiechlice	Przedsiębiorstwo Energetyczne Mirosław Gaśik	2010 - 2013	LRPO na lata 2007 - 2013
6.	Bóbr	Leszno Górne	Merol Power Polska Sp. z o.o.	2011 - 2012	środki własne Spółki
7.	Bóbr	Leszno Dolne	Pure Energy Poland Eugeniusz Turkowski Sp. k. z siedzibą w Olsztynie	2009 - 2010	środki własne Spółki
8.	Nysa Łużycka	„Zielisko”	PGE Energia Odnawialna Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie Oddział ZEW Dychów	2011 - 2012	środki własne Spółki
9.	Bóbr	Dziećmiarowice	Tadeusz Wawrzykowski, Bolesław Kossowski, Adam Jakimowicz	2010	środki własne Spółki

10.	Bóbr	Szprotawa - Ilawa	PPHU „FENIX” Izabela Wesołowska	2010 - 2014	środki własne Spółki
11.	Bóbr	Gorzupia	PGE Energia Odnawialna Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie Oddział ZEW Dychów	2013 - 2014	środki własne Spółki
12.	Nysa Łużycka	Sobolice	PGE Energia Odnawialna ZEW Dychów	2013 - 2015	środki własne Spółki
13.	Biała Woda	Rejów (I)	Lubuski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Zielonej Górze	2014 - 2015	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 - 2013, budżet Województwa Lubuskiego
14.	Biała Woda	Rejów (II)	Lubuski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Zielonej Górze	2014 - 2015	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 - 2013, budżet Województwa Lubuskiego
15.	Bóbr	Żagań II	PGE Energia Odnawialna ZEW Dychów	2014 - 2016	środki własne Spółki
16.	Kanał Stara Warta	Dąbroszyn -1	Park Narodowy Ujście Warty	2016-2017	Współfinansowane ze środków Programu Europejskiego LIFE+ oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
17.	Kanał Stara Warta	Dąbroszyn -2	Park Narodowy Ujście Warty	2016-2017	Współfinansowane ze środków Programu Europejskiego LIFE+ oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
18.	Kanał Stara Warta	Dąbroszyn -3	Park Narodowy Ujście Warty	2016-2017	Współfinansowane ze środków Programu Europejskiego LIFE+ oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Tabela. Przeplawki dla ryb wybudowane w ramach „Programu udroźnienia wód płynących dla celów rybactwa w Województwie Lubuskim na lata 2005 – 2020”